

نقدی بر کتاب

«تعلیم اللغة العربیة»

عبدالجبّار زرکوش

صفحة ۲

س ۴: لجنة اعداد كتب الاسلامي ← صحيح: لجنة اعداد الكتب الاسلامية. زیرا الكتب جمع مكسر است، و جمع مكسر غير عاقل، حكم مفرد مؤنث را دارد. لذا باید صفت آن مؤنث باشد.

س ۶: لطباعة والنشر ← صحيح: للطباعة والنشر.

س ۷: الطبعة والتاريخ: الثالث عشر ← صحيح: الطبعة والتاريخ: الثالثة عشرة. زیرا عدد ترتیبی با مذکر به صورت مذکر و با مؤنث به صورت مؤنث می آید و این ها الطبعة مؤنث است. لذا باید عدد مرکب ترتیبی (الثالثة عشرة) با آن مطابقت داشته باشد.

صفحة ۱۱

س ۲: أجب عن الأسئلة الآتية (در این عبارت که در اول تمام تمرینات کتاب استفاده شده، کلمه عن را به جای کلمه علی آورده اند) ← بهتر بود به جای کلمه عن از علی استفاده می شد که در عربی در چنین مواردی علی به کار می برند و می گویند أجب علی الأسئلة الآتية.

صفحة ۱۴

س آخر: شتی الأحادیث (مفتوح) ← صحيح: شتی الأحادیث (مجرور به کسر). زیرا مضاف الیه و ممنوع الصرف است و اگر همراه ال بیاید، در حالت جر کسره می گیرد؛ یعنی منصرف می شود.

تعلیم اللغة العربیة، جلد ۳ و ۴، چاپ سیزدهم، ۱۴۱۷ هـ ق (کلیه اصول الدین)، تألیف: المجمع العلمي الاسلامی

در این نقد، میان چاپ سیزدهم و چاپ نهم مقایسه شده و به مواردی که در چاپ نهم صحیح بوده و در چاپ سیزدهم غلط، اشاره شده، و آخر هر یک از این موارد داخل پرانتز عبارت ذیل آورده می شود:

(چاپ قدیم صحیح بوده است.)

همچنین به اشتباهات مشترک میان دو چاپ (نهم و سیزدهم) اشاره می شود.

ضمناً همه مواردی که توسط مصحح چاپ سیزدهم (آخرین چاپ) به عنوان اصلاح تغییر داده شده، اشتباه محض است؛ جز دو مورد که عبارتند از: ۱. کلمه زمیلتها در متن درس (۳۷) که به زمیلتها تصحیح شده است.

۲. جمله «وهل تجدُ شَبهاً بین هذا بِكُلِّ القِصَّةِ السَّابِقَةِ» در پایان سؤالات درس (۴۹) که به «وهل تجدُ شَبهاً بین هذا و بین القِصَّةِ السَّابِقَةِ» تصحیح شده است.

اشتباهات با ذکر صفحه و سطر (س) چاپ سیزدهم بشرح ذیل می باشد:

صفحه ۱۵

۵: تمرینُ الدرسُ (مرفوع) ← صحیح: تمرینُ الدرسِ (مجرور) زیرا مضاف الیه است.

صفحه ۴۲

۳: مُزینَةٌ (مرفوع) ← صحیح: مزینَةٌ (منصوب). زیرا مزینَةٌ مفعول دوم «نری» است که از افعال قلوب است. (در چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۴۴

۲: المثنی ← این کلمه به عنوان موضوع درس نهم ذکر شده است؛ در حالی که مطالب این درس با مثنی ارتباط ندارد و باید در اول درس دهم ذکر شود؛ زیرا مطالب درس دهم در رابطه با مثنی است.

صفحه ۴۶

۲: ولایخافونَ البحرَ وأواجهُ ← صحیح: ولایخافونَ من البحرِ وأواجهه. زیرا یخافون فعل لازم است و مفعول بأواسطه می گیرد.

۱۰ و ۹: هل یخافونَ البحرَ وأواجهُ ← صحیح: هل یخافونَ من البحرِ وأواجهه. بنابراین کلمه البحر مجرور است، و امواجه نیز مجرور می باشد؛ چون بر البحر معطوف شده است.

۸: وهَلْ یَغْمَرُ وَهُم مَاءُ البحرِ ← صحیح: هل یَغْمَرُهُمْ مَاءُ البحرِ فعل یغمر. باید به صورت مفرد آورده شود نه جمع؛ زیرا فاعل آن اسم ظاهر (ماء) است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۴۸

۳: یدخلانَ غُرْفَةَ الدَّرسِ ← این چنین عبارتی استعمال نمی شود و باید در چنین مواردی از کلمه الصَّف استفاده شود و در مواردی اندک از کلمه «المدرّس» استفاده می شود. پس باید می گفت: یدخلانَ الصَّف.

۴: یَجلسانَ علی مصطبةٍ واحدةٍ ← مصطبة به معنای سکو و تخت است؛ در حالی که منظور نویسنده نیمکت است. به قرینه موضوع درس که درباره دانش آموزان صحبت می کند پس باید می گفت: ویجلسان علی رحلة واحدة (رحله یعنی نیمکت)

صفحه ۵۰

۸ و ۷: یُسرعنَ الی الحمام ← آوردن کلمه الحمام این جا درست نیست؛ زیرا به قرینه جمله های قبل و مابعد از آن، معلوم می شود که منظور از کلمه الحمام دستشویی است. لذا باید می گفت یُسرعنَ الی المغسلة، احتمال می رود نویسنده لهجه مصری یا لبنانی به کار برده است؛ زیرا آنها به دستشویی حمام می گویند.

۸: ویُنظفَنَ أسنانَهُنَّ بالسُّواک ← امروزه این جمله استعمال نمی شود و به جای آن می توانست یُفرشَنَ أسنانَهُنَّ بالفُرشاء را به کار برد.

صفحه ۵۱

۵ و ۶: الذَّهابُ (ذال مکسور) ← صحیح: الذَّهابُ (ذال مفتوح) (چاپ قدیم صحیح بوده است).

صفحه ۵۷

۱: الدَّرسُ الثَّالثُ عَشَرَ (ثاء الثالث مضموم) ← صحیح: الثَّالثُ عَشَرَ. هر دو جزء عدد مرکب مبنی بر فتح هستند. مصحح گمان کرده جزء اول عدد معرب است.

صفحه ۵۸

۸: تمرینُ الدَّرسِ الثَّالثِ عَشَرَ (الثالث مکسور) ← صحیح: تمرینُ الدَّرسِ الثَّالثِ عَشَرَ. هر دو جزء عدد مبنی بر فتح است. (چاپ قدیم صحیح است).

صفحه ۵۹

۳: یَتَعَلَّمَنَ الاحکامَ (مرفوع) ← صحیح: یَتَعَلَّمَنَ الاحکامَ (منصوب). زیرا الاحکام مفعول به برای يتعلمن است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۸۳

۶: غُرْفَةُ الدَّرسِ ← صحیح: الصَّف. زیرا در عربی نمی گویند اتاق درس، و به جای آن الصَّف (کلاس) به کار می برند. نویسنده همیشه برای کلاس، غرفة الدرس به کار برده اند.

صفحه ۹۲

۵: الی غُرْفَةِ والدهُ (هاء مضموم) ← صحیح: الی غرفة والده (هاء مکسور). زیرا اگر قبل از هاء ضمیر مکسور یا یاء ساکن باشد ضمیر هاء مبنی بر کسره می باشد. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۹۹

۱: تمرینُ الدَّرسِ العِشرونَ (الدرس والعشرون هر دو مرفوع) ← صحیح: تمرینُ الدَّرسِ العِشْرینَ (الدرس والعشْرین هر دو مجرورند). زیرا تمرین به الدرس اضافه شده است. لذا الدرس مجرور شده، والعشْرین عدد ترتیبی است که از لحاظ اعراب همانند اعراب الدرس می باشد.

صفحه ۱۰۳

۱: هل تَطْلُبُ مِنِّي أُجْرَةَ (مرفوع) ← صحیح: أُجْرَةٌ (منصوب). زیرا مفعول جعل است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

۸: أَنْ يُعْطِيَهُ (هاء مکسور) ← صحیح: أَنْ يُعْطِيَهُ (هاء

صفحه ۱۲۰

س ۱۰: مسافات طویلة (مرفوع) ← صحیح: مسافات طویلة (منصوب). زیرا صفت برای مسافات است. (چاپ قدیم صحیح بوده است).

صفحه ۱۲۲

س ۴: تمرینُ الدرسِ الرابعِ والعشرونِ ← صحیح: تمرینُ الدرسِ الرابعِ والعشرونِ. زیرا الدرس مضافِ الیه است، پس باید مجرور گردد، و الرابع صفت برای الدرس است، پس باید مجرور گردد، و العشرين عطف بر الرابع شده، پس باید مجرور گردد؛ در حالی که مصحح هر سه کلمه را مرفوع آورده.

صفحه ۱۲۳

س ۶: هَلْ كَذَبْتَ مَرَّةً (مرفوع) ← صحیح: هَلْ كَذَبْتَ مَرَّةً (منصوب).

صفحه ۱۲۷

س ۶: تمرینُ الدرسِ الخامسِ والعشرونِ ← صحیح: تمرینُ الدرسِ الخامسِ والعشرونِ. هر سه کلمه (الدرس، الخامس والعشرون مجرورند).

صفحه ۱۲۸

س ۳ و ۲: هَذَا الَّذِي صَحَّيْتُ فِي سَفَرِي، هَذَا الَّذِي رَبَّيْتُ فِي صَغَرِي، هَذِهِ الَّتِي رَبَّيْتُ فِي سَفَرِي، هَذَا هُوَ الَّذِي صَحَّيْتُ فِي سَفَرِي، هَذَا هُوَ الَّذِي رَبَّيْتُ فِي صَغَرِي، هَذِهِ هِيَ الَّتِي رَبَّيْتُ فِي سَفَرِي. زیرا در چنین مواردی باید ضمیر فصل (هو) یا قصه (هی) آورد تا خبر با صفت اشتباه نشود. فلسفه ضمیر فصل این است که مشخص می کند که اسم بعدش خبر است نه صفت.

صفحه ۱۲۹

س ۵: وَالْبَحْرُ (مرفوع) ← صحیح: وَالْبَحْرُ زَيْرًا مَعْطُوفٌ بِرِ الْجَوْ أَسْت. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۳۰

س ۷: وَالنَّسِيمَ (منصوب) ← صحیح: وَالنَّسِيمَ (مجرور). زیرا بر الجوّ عطف شده است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۳۲

س ۵: وَيُسَمَّى اسْمَهَا (مرفوع) ← صحیح: وَيُسَمَّى اسْمَهَا (منصوب). زیرا اسْمَهَا مفعول دوم برای يُسَمَّى است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

س ۸: وَتُسَمَّى هَذِهِ الْأَفْعَالُ أُخْوَاتُ (مرفوع) ← صحیح: وَتُسَمَّى هَذِهِ الْأَفْعَالُ أُخْوَاتُ (منصوب به کسره). زیرا مفعول به دوم است برای تسمى. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

س ۹: تَمْرِينُ الدَّرْسِ السَّادِسِ وَالْعَشْرُونَ ← صحیح: تَمْرِينُ الدَّرْسِ السَّادِسِ وَالْعَشْرِينَ. (هر سه کلمه مجرورند)

مضموم). زیرا يُعْطَى منصوب است و یاء آن دارای فتحه است و در صورتی که قبل از ضمیر هاء فتحه باشد، ضمیر هاء مبنی بر ضمه می باشد. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۰۴

س ۱: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الْحَادِي وَالْعَشْرُونَ (الدَّرْسُ وَالْعَشْرُونَ هَرْدُو مَرْفُوعٌ أَوْرَدَهُ) ← صحیح: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الْحَادِي. زیرا الدرس مضافِ الیه است و الحادي از اعراب الدرس تبعیت می کند و کلمه «العشرين» بر «الحادي» معطوف شده است. لذا باید مجرور گردد.

س ۲: أَذْكَرُ فَاعِلٌ (مرفوع) ← صحیح: فَاعِلٌ (منصوب). زیرا مفعول به أَذْكَرُ است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۰۸

س ۷: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الثَّانِي وَالْعَشْرُونَ (الدَّرْسُ وَالْعَشْرُونَ مَرْفُوعَانِ) ← صحیح: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الثَّانِي وَالْعَشْرِينَ (الدَّرْسُ وَالْعَشْرِينَ مَجْرُورَانِ). زیرا الدرس مضاف الیه و الثاني از اعراب الدرس پیروی می کند و کلمه العشرين بر الثاني معطوف شده لذا مجرور گردیده است.

صفحه ۱۰۹

س ۵: أَوْ فِي الدِّينِ ← صحیح: أَوْ فِي الدِّينِ. در صورتی که منظور، متکلم وحده باشد، مانند اُمِّي. یعنی او حذف می شود. و اگر منظور از آن ماضی غایب مفرد مذکر باشد، باید گفته شود أَوْ فِي (با الف مقصوره نه با یاء مفتوح).

صفحه ۱۱۱

س ۱۰: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الثَّلَاثِ وَالْعَشْرُونَ ← صحیح: تَمْرِينُ الدَّرْسِ الثَّلَاثِ وَالْعَشْرِينَ. زیرا الثالث صفت الدرس است و باید مجرور گردد. العشرين نیز باید مجرور گردد، چون بر الثالث عطف شده است.

صفحه ۱۱۴

س ۸: لَمْ أَكْمَلْ دَرَاْسَتِي (اکمل مضموم است) ← صحیح: لَمْ أَكْمَلْ (مجزوم) (چاپ قدیم صحیح بوده است).

س ۹: هَلْ نَسِيتُ وَعَدْلَكَ؟ ← صحیح: هَلْ نَسِيتُ وَعَدْلَكَ (به فتح تاء در نَسِيتُ) (چاپ قدیم صحیح بوده است).

صفحه ۱۱۵

س ۹: لَمْ أَنْقُضْ (مضموم) عَهْدِي ← صحیح: لَمْ أَنْقُضْ عَهْدِي. (انقض مجزوم است) (چاپ قدیم صحیح بوده است).

صفحه ۱۱۷

س ۷: تَعَلَّمْ حَقِيقَةَ الْخَبْرِ (حقیقه مرفوع) ← صحیح: تَعَلَّمْ حَقِيقَةَ الْخَبْرِ (حقیقه منصوب). (چاپ قدیم صحیح بوده است).

پس باید مجرور گردد. زیرا الحادی صفت الدرس است و الدرس مضاف آیه است.

صفحه ۱۳۸

س ۳: صَبَّاحٌ (مرفوع) ← صحیح: صَبَّاحٌ (منصوب). چون ظرف است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۴۱

س ۳: تمرین الدرس السابع والعشرون ← صحیح: تمرین الدرس السادس والعشرين. (تمرین، مرفوع و سه کلمه بعد از آن مجرورند)

س ۶: هل يأمرُ الدِّينُ الإسلاميُّ بالإقتصاد (منصوب) ← صحیح: هل يأمرُ الدِّينُ الإسلاميُّ بالإقتصاد (مجرور)

صفحه ۱۴۳

س ۱۰: هل تُواظفُ ← صحیح: هل تُواظِبُ. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۴۴

س ۵: فهل تحبُّ تبذیرُ (مرفوع) ← صحیح: فهل تُحبُّ تبذیرَ (منصوب). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۴۶

س ۱: حذیقةٌ (مرفوع) ← صحیح: عُرفَ (منصوب). زیرا مفعول برای تزیین است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۴۷

س ۸: تمرین الدرس الثامن والعشرون ← صحیح: تمرین الدرس الثامن والعشرون. (سه کلمه آخر مجرورند)

صفحه ۱۴۸

س ۸: ماذا افعلُ صَبَّاحٌ (مرفوع) ← صحیح: صَبَّاحٌ (منصوب). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۵۲

س ۱: تمرین الدرس التاسع والعشرون ← صحیح: تمرین الدرس التاسع والعشرين. (هر سه کلمه آخر مجرورند).

صفحه ۱۵۳

س ۱: هل وَجَدْتُ (تاء مفتوح) ← صحیح: هل وَجَدْتُ (تاء ساکن). زیرا فاعل وجدْتُ مؤنث است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۵۵

س ۹: تمرین الدرس الثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الثلاثين. زیرا الدرس مضاف آیه است، پس مجرور می باشد، و الثلاثين (عدد ترتیبی) صفت الدرس است، لذا مجرور می گردد.

صفحه ۱۶۳

س ۹: حينما قُلْتُ (مضموم) ← صحیح: حينما قُلْتُ (مفتوح). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۶۶

س ۹: تمرین الدرس الحادي والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الحادي والثلاثين. زیرا الثلاثين بر الحادي معطوف شده

صفحه ۱۶۸

س ۷: يَسْرُونِي ... النتيجة حسنة ← صحیح: يَسْرُونِي ... النتيجة حسنة - يَسْرُونِي باید به صورت مفرد بیاید نه جمع. زیرا فاعل آن، مصدر مؤول است که اسم ظاهر می باشد، و در صورتی که فاعل اسم ظاهر باشد، فعل همیشه مفرد می باشد. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۷۲

س ۳: تمرین الدرس الثاني والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الثاني والثلاثين.

صفحه ۱۷۵

س ۸: أسورةٌ (مرفوع) ← صحیح: اسورةٌ (منصوب). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۷۶

س ۳: لَبِسْتُ رِدَاءً (مرفوع) ← صحیح: لبستُ رِدَاءً (منصوب، مفعول به)

صفحه ۱۷۷

س ۸: تمرین الدرس الثالث والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الثالث والثلاثين. (سه کلمه مجرورند)

صفحه ۱۸۴

س ۱: تمرین الدرس الرابع والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الرابع والثلاثين.

صفحه ۱۸۸

س ۲: قامَ مقامَهُ (مرفوع) ← صحیح: قامَ مَقَامَهُ (منصوب)

س ۸: تمرین الدرس الخامس والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الخامس والثلاثين (سه کلمه آخر مجرورند)

صفحه ۱۹۰

س ۳: لصلاةٌ (مرفوع) ← صحیح: لصلاةٍ (مجرور به لام). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۹۳

س ۱: البُهجةُ (باء مضموم) ← صحیح: البُهجةُ (باء مفتوح).

صفحه ۲۰۱

س ۶: والثلاثون ← صحیح: والثلاثين.

صفحه ۲۰۸

س ۲: تمرین الدرس الثامن والثلاثون ← صحیح: تمرین الدرس الثامن والثلاثين.

صفحه ۲۱۴

س ۱: التاسعُ والثلاثون ← صحیح: التاسع والثلاثين (هر دو مجرورند)

صفحه ۲۵۵
 س ۳: فاطُبُخَ (مفتوح) ← صحیح: فاطُبُخَ (مجزوم). زیرا فعل امر است.
 صفحه ۲۵۸
 س ۲: والأربعون ← والأربعين.
 صفحه ۲۶۰
 س ۷: بيدهُ (هاء مضموم) ← بيدهُ (هاء مكسور). چون يذُ مجرور است، و ضمير هاء از حرکت ماقبلش تبعیت می کند؛ یعنی اگر حرف قبل مكسور باشد، هاء نیز مكسور می گردد.
 س ۴ و ۳: وفي الطريق تعرّف الى شخص ← صحیح: وفي الطريق تعرّف على شخص. زیرا تعرّف با علی متعدی می شود نه با الی.
 صفحه ۲۶۱
 س ۷ و ۶: فاني قليل الشهوة (منصوب) ← صحیح: فاني قليل الشهوة (مجرور). زیرا مضاف اليه است.
 س ۸ و ۷: معدتي، معدتك (ميم مفتوح) ← صحیح: معدتي، معدتك (ميم مكسور).
 صفحه ۲۶۲
 س ۳: الأربعون ← الاربعين.
 س ۴: أين تعرّف الرجلُ الى ضيفه ← صحیح: أين تعرّف الرجلُ على ضيفه.
 س ۷: معدة (ميم مفتوح) ← معدة (ميم مكسور).
 صفحه ۲۶۶
 س ۲: الخمسون ← الخمسين.
 صفحه ۲۷۱
 س ۱: والخمسون ← والخمسين.
 صفحه ۲۸۰
 س ۳: والعبد المتوفى (ياء مفتوح است) ← صحیح: والعبد المتوفى (بالالف مقصورة)
 س ۴: توفي عيسى (ع) ← توفي عيسى (ع)
 صفحه ۳۰۵
 س ۵: يتوبُ توبةً (مرفوع) ← صحیح: يتوبُ توبةً (منصوب). زیرا مفعول مطلق است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)
 صفحه ۳۰۹
 س ۴: أنسدَّتْ أذنهُ (منصوب) ← صحیح: أنسدَّتْ أذنهُ. زیرا أذن فاعل أنسدَّتْ است. پس باید مرفوع باشد.
 صفحه ۳۰۹
 س ۹: قُرَّةٌ أعینُ (قُرَّةٌ با تنوين) ← صحیح: قُرَّةٌ أعینُ (قُرَّةٌ بدون تنوين). زیرا قُرَّةٌ به اھمین اضافه شده. لذا نمی تواند تنوين بگیرد. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۲۱۹
 س ۷: الأربعون ← صحیح: الاربعين.
 صفحه ۲۲۴
 س ۱: الأربعون ← صحیح: الاربعين.
 صفحه ۲۲۷
 س ۷: يُراسلُ أصدقاءه (مرفوع) ← صحیح: يُراسلُ أصدقاءه (منصوب). زیرا مفعول برای یراسل است.
 صفحه ۲۳۰
 س ۱: والأربعون ← والأربعين.
 صفحه ۲۳۳
 س ۲: أجدُ بين يديَّ مشروعات كثيرة (مرفوع) ← صحیح: أجدُ بين يديَّ مشروعات كثيرة (منصوب). زیرا صفت است برای مشروعات و مشروعات جمع مؤنث است. لذا علامت نصبش كسره به جای فتحه است.
 س ۴: أن أقومُ (مرفوع) ← صحیح: أن أقومُ (منصوب). فعل مضارع به وسیله أن ناصبه منصوب شده است.
 صفحه ۲۳۵
 س ۵: والأربعون ← والاربعين.
 صفحه ۲۴۰
 س ۱۰: والأربعون ← والاربعين.
 صفحه ۲۴۱
 س ۸ و ۷: أكلُ مُحَبٍّ، أكلُ حَامِلٍ ← صحیح: محبٌ وحاملٌ مجرورند. زیرا مضاف اليه هستند (چاپ قدیم صحیح بوده است)
 صفحه ۲۴۴
 س ۳: رُبَّتْ الرسائلُ ← صحیح: رُبَّتْ الرسائلُ. (چاپ قدیم صحیح بوده است) تاي رُبَّتْ ساکن است و به خاطر التقای ساکنین مكسور شده.
 صفحه ۲۴۵
 س ۸: تمرینُ الدرسُ الخامس والأربعون ← صحیح: تمرینُ الدرس الخامس والأربعين. (سه کلمه آخر مجرورند)
 صفحه ۲۴۷
 س ۹: تُرضعُ الأمُ (منصوب) طفلاً ← صحیح: تُرضعُ الأمُ (مرفوع) طفلاً.
 صفحه ۲۴۹
 س ۷ و ۳: ياله من ذكي ← ياله من ذكاء. این عبارت در صفحه ۲۴۹ و ۲۵۰ تکرار شده است.
 صفحه ۲۵۰
 س ۴: والأربعون ← والاربعين.
 صفحه ۲۵۴
 س ۱: والأربعون ← والاربعين.

صحیح: لیحب (منصوب). صغیرُهُم (مرفوع). زیرا حبّ
بوسیله آن مقدره منصوب شده و صغیرُهُم فاعل یحب است.

صفحه ۳۶۲

س ۳: مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضٍ أَخِيهِ ← صحیح: مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضٍ
أَخِيهِ. عین عرض مکسور می باشد. زیرا منظور از عرض ناموس و
آبرو است، نه عرض در مقابل طول. (چاپ نهم صحیح بوده است)

صفحه ۴۲

س ۳: طَبِيَّةٌ بَوْرُودَهَا ← طَبِيَّةُ الرَّائِحَةِ بَوْرُودَهَا. کلمة الرائحة،
در چاپ اخیر حذف شده، و اگر بخوایم آن را حذف کنیم باید
طَبِيَّةٌ را با تنوین آورد. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۴۶

س ۶: مَا يَفْعَلُ الصَّبِيَّةُ عَلَى الْبَحْرِ ← مَا يَفْعَلُ الصَّبِيَّةُ عَلَى
شَاطِئِ الْبَحْرِ. شاطئ در چاپ جدید حذف شده. اگر جمله با
حذف شاطئ آورده شود، باید به جای حرف جر علی حرف فی
بیاوریم. (چاپ نهم صحیح بوده است)

صفحه ۱۱۱

س ۶: مُرْتَبَةٌ (منصوب) ← مُرْتَبَةٌ (مرفوع). (چاپ نهم
صحیح بوده است)

صفحه ۱۱۸

س ۷: مَا أَضَعْتُ أَمَانَةً (مرفوع) ← صحیح: مَا أَضَعْتُ أَمَانَةً
(منصوب). زیرا مفعول به است. (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۱۶۶

س ۱: لَعَلَّ الْمُجِدِّ فَاثِرٌ ← لَعَلَّ الْمُجِدِّ فَاثِرٌ، المجد منصوب
است. زیرا اسم لعل است. (چاپ نهم صحیح بوده است)

صفحه ۱۷۳

س ۴: أَنْ الْحَمَامَةُ (مرفوع) ← صحیح: أَنْ الْحَمَامَةُ
(منصوب). زیرا اسم آن است.

س ۵: تُسَرُّ (منصوب) ← تُسَرُّ (مرفوع).

صفحه ۱۸۳

س ۱: شَحَبَ لَوْنُهُ (منصوب) ← شَحَبَ لَوْنُهُ. لون مرفوع
است؛ زیرا فاعل شحب است. (چاپ نهم صحیح بوده است)

صفحه ۲۹۲

س ۴: ادْفَعْ بِالْثِي أَحْسَنَ ← ادْفَعْ بِالْثِي هِيَ أَحْسَنَ. (چاپ
قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۳۳۸

س ۷ و ۵ و ۴: جَلَّ شَأْنُهُ ← صحیح: جَلَّ شَأْنُهُ. شَأْنُ مرفوع
است؛ زیرا فاعل جَلَّ است.

صفحه ۳۴۳

س ۹: وَأَسْرَأُ النَّجْوَى ← وَأَسْرَأُ النَّجْوَى. (چاپ قدیم یعنی
چاپ نهم صحیح بوده است)

صفحه ۳۱۰

س ۹: مَاذَا يَفْعَلُونَ عِبَادَ الرَّحْمَنِ ← صحیح: مَاذَا يَفْعَلُ عِبَادُ الرَّحْمَنِ.
هرگاه فاعل اسم ظاهر باشد لازم است فعل به صورت مفرد بیاید.

صفحه ۳۱۳

س ۹: مِنْ أَحْرَفٍ (مرفوع) ← صحیح: مِنْ أَحْرَفٍ (مجرور)
(چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۳۱۴

س ۱: بِمَعْنَى التَّعَبِ (مرفوع) ← بِمَعْنَى التَّعَبِ (مجرور).
زیرا مضاف الیه است.

صفحه ۳۲۰

س ۹: جَمْعُ مَأْرَبٍ (مرفوع) ← جَمْعُ مَأْرَبٍ (مجرور). زیرا
مضاف الیه است.

صفحه ۳۲۲

س ۹: حَلُّ الْعُقْدَةِ (منصوب) ← صحیح: حَلُّ الْعُقْدَةِ
(مجرور). زیرا مضاف الیه است.

صفحه ۳۲۴

س ۴: وَأَيُّ هَذِهِ الْمَطَالِبِ (مرفوع) ← صحیح: وَأَيُّ هَذِهِ
الْمَطَالِبِ (مجرور). زیرا آي به هذه اضافه شده است، پس هذه
محللاً مجرور است و المطالب، عطف بیان یا بدل برای هذه
است. لذا مجرور می باشد.

صفحه ۳۲۷

س ۳: وَالتَّابُوتَ (منصوب) ← صحیح: وَالتَّابُوتَ (مرفوع)

صفحه ۳۲۹

س ۱: بِمَعْنَى الْمِحْنَةِ (منصوب) ← صحیح: بِمَعْنَى الْمِحْنَةِ (مجرور).

صفحه ۳۳۰

س ۴: أُمَّ (مجرور) ← أُمَّ (منصوب). زیرا مفعول برای الهم است.

صفحه ۳۳۵

س ۷: الْبِالُ هُوَ الْحَالُ (منصوب) ← صحیح: الْبِالُ هُوَ
الْحَالُ (مرفوع). (چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۳۴۴

س ۱۰: الْخَيْفَةُ (خاء مفتوح) ← صحیح: الْخَيْفَةُ (خاء
مکسور است).

صفحه ۳۵۵

س ۶: وَلَا عَرَضَهُ (عین مفتوح است) ← صحیح: وَلَا عَرَضَهُ
(عین مکسور است). زیرا عَرَضُ مفتوح العین به معنای پهن
است که این جا این معنی در نظر نیست، و عَرَضُ مکسور العین به
معنای ناموس و آبرو است که این معنی این جا مورد نظر است.
(چاپ قدیم صحیح بوده است)

صفحه ۳۵۸

س ۳: لِيُحِبَّ (با سکون) صغیرُهُم (منصوب) کبیرُهُم ←